

[Ernst Christiansen.]

partis vegne anbefale de to forslag til rigsdagsbeslutning.

Stegger Nielsen: Som forholdene desværre har udviklet sig i verden, er krigsspændingen mellem de store nationer og dermed en tilsvarende fare for de små lande taget til i styrke med årene, et sørgeligt faktum, som man gør klogt i at se i øjnene og indrette sig efter — og helst indrette sig efter i tide. Vi danske har i så henseende med sidste verdenskrig i frisk erindring fået vor belæring herom.

En fjern del af Danmark udgør Grønland, et stort og vanskeligt land at forsvare, udstrækningsmæssigt som naturmæssigt. Det kan vi, der har rejst deroppe nogle gange, tilfulde bekræfte. Dets beliggenhed er central på verdenskortet, og i tilfælde af krigeriske forviklinger i form af en ny verdenskrig vil det ikke alene være meget udsat, men også netop i kraft af sin beliggenhed have stor militærpolitisk betydning, og det er derfor ikke noget under, at Grønland i disse år er kommet i stormagternes søgelys. En forsvarsmæssig sikring af landet er derfor en bydende nødvendighed, ikke kun af hensyn til danske og amerikanske interesser, men for hele Atlantområdet.

Arbejdet herpå påbegyndtes for år tilbage. Ratifikationen under 16. maj 1945 på rigsdagens første egentlige mødedag efter besættelsens ophør af overenskomsten af 9. april 1941 mellem Danmark og De Forenede Stater om forsvaret af Grønland var det første skridt på denne vej. Denne overenskomst blev undertegnet på Danmarks vegne af den danske gesandt i USA, Henrik Kauffmann, og for Amerika af den amerikanske udenrigsminister, og traktatens hensigt var at sikre Grønland mod angreb fra Tyskland og dets forbundsfæller. Overenskomsten skulle gælde, til der var enighed om de formodede farers bortfald, og de to parter kunne da opsiges den med 12 måneders varsel. Danmark har siden da overtaget samtlige de af de nordamerikanske fristater opførte meteorologiske stationer på Grønland samt visse byggepladser.

Under den 4. april 1949 blev Den nordatlantiske Traktat til som en forsvarsmæssig foranstaltning, og det var en forudsætning fra vor side, at der i denne traktat blev opstillet rammer for sikring af Grønland militært set, så at landet ikke blev udsat for besættelse eller udnyttelse af fremmed og fjendtlig magt. Denne forsvarsmæssige opgave i vor fjerne landsdel angår jo ikke længere alene Danmark og USA, men som

nævnt hele det nordatlantiske område, der dækkes af traktaten. Danmarks interesser, rettigheder og ansvar er i denne forbindelse indlysende, men Grønlands placering giver opgaven et langt videre omfang. Opgaven er altså både betydningsfuld og omfattende.

Dens realisation har derfor været indgående behandlet indenfor Atlantpagtlandenes planlægningsgruppe. Forhandlinger herom blev, som også refereret af den højtærede udenrigsminister for et øjeblik siden, indledt i København den 27. marts 1951 mellem den danske regering og en delegation fra De Forenede Stater, og resultatet foreligger nu i det forslag, der er til behandling her i det høje ting i dag, og hvortil udkastet er undertegnet af den herværende amerikanske ambassadør og den danske udenrigsminister under den 27. april i år.

Overenskomsten, som den fremtræder i det forelagte forslag, rummer 14 artikler og mange enkeltheder, som jeg selvfølgelig heller ikke skal fordybe mig i. Jeg er enig med den højtærede udenrigsminister om vigtigheden af de bestemmelser, der findes. Jeg synes forresten, at de for alle artiklernes vedkommende er træffende, rammende og udtømmende.

Artikel II fastsætter både fællesområderne og enkeltområderne og pointerer de aftaler, der skal træffes herom tid efter anden. Der foreslås en inddeling i to områder, som vel er fælles i deres mål, men hvor hver af parterne har sit ansvar overfor drift og vedligeholdelse af forsvarsapparatet, og der skabes en vis føling og et samarbejde mellem de militære ledere fra begge sider, hvilket er meget vigtigt.

At det i artikel III bestemmes, at marinestationen Grønødal nu skal overgå til dansk drift, men med adgang for amerikanske skibe, luftfartøjer og væbnede styrker samt styrker fra andre Atlantpagtlande, synes jeg er ganske naturligt. Jeg hilser også med tilfredshed den bestemmelse i artikel III, der siger, at dog skal foranstaltninger — her tænker man jo ikke mindst på det økonomiske —, der måtte vise sig at overstige danske kræfter, efterhånden gå ind i det fælles forsvar under sanktion af De Forenede Stater.

I artikel VI findes den meget vigtige bestemmelse om, at grønlandske love og grønlandsk administration skal respekteres og fuldt samarbejde tilsikres danske og grønlandske myndigheder. Kontakt mellem den grønlandske befolkning og de fremmede militære styrker skal undgås.

Artikel VII, VIII og IX omhandler skatte- og afgiftsfritagelse for de fremmede styrker,